

Előfizetési ár:

Egész évre ——— 4 K.
Fél évre ——— 2 K.
Negyed évre ——— 1 K.
Egyes szám ——— 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondsze-
lés milliméter soronkint
10 fillérrel, táblázatos és
garmond betűnél kisebb
betűfaj szedés másfélsze-
res egységárral számítja-
tik. — Az egész oldal négy
hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

**Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.**

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláske-
reslet és kínálat rovata
rövid közlésekre díjtala-
nul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V.,
Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szét-
küldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő»
szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz.
A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordít-
tatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni

TARTALOM.

- Az erdei utakról. (Fodermayer Rezső.)
- Madár-otthon. (Bárony István.)
- Gazdasági tanácsadó: Miből táplálkoznak a növények? (Gy. K.) —
A baronfiak téli elhelyezéséről. (Bászel Elek.)
- Különfélék: Az állandóan alkalmazott havibérések és napibérések
családi pótléka. — Halálózás. — Sörét beszerzése. — Hírek a hadba-
vonult kincstári erdőtisztekről.
- Hivatalos közlemények: Az állandóan alkalmazott havibérések és
napibérések családi pótléka ügyében.
- Változások az erdészeti szolgálat köréből.
- Előfizetési díjak nyugtázása.
- Szerkesztői üzenetek.

Az erdei utakról.

Írta: Fodermayer Rezső.

Mintegy életerei az erdőnek a benne levő s az oda-
vezető utak. Az erdő értékét annak hozzáférhetősége nagy
mértékben befolyásolja. Álljanak bár az erdőben szebbnél
szebb gyertyaegyenességű vastag faegyedek sűrű záródás-
ban, ha nem rendelkezünk azok kiszállítására megfelelő
jó utakkal, potom áron kell azokat értékesítenünk. Viszont
jó utakkal behálózott, könnyen hozzáférhető erdőből a
csekélyebb értékű faanyagot s egyéb erdei terméket is
előnyösen adhatjuk el.

Nemcsak hegyi, de síkvidéki erdeink is, az őszi esőzések,
tavaszi hóolvadás, téli fagyok s erős havazások idején az
utak rosszasága miatt sok helyütt megközelíthetetlenek.
Jármos állatait s eszközeit féltő fuvaros vagy éppen nem,
vagy csak nagy bérért vállalkozik az ily rossz útú vidéken
erdei fuvarozásra. Végtelen gond s szakadatlan vajudás
ilyen viszonyok közt az erdei termékek kiszállítása, holott
annak rövid idő alatt s könnyen kellene mennie. Több-
nyire az időjárástól van az erdei fuvarozás függővé téve;
ha rossz az út, szünetel a fuvarozás, pedig a késő őszi, a
tél s a koratavas az erdei munka évadjá az oly vidéken,
hol a nép mezei munkával is foglalkozik. Télen, ha egyébert
nem, már más munka hiányában is elmegy a nép erdei
munkára, fuvarozásra stb. Már csak a könnyebb és ol-
csóbb munkaerőszerzés céljából is célszerűbb erdei mun-
kálatainkat tél folyamán elvégezni.

Az erdők jövedelmezősége nem mindenütt engedi meg,
hogy az évről-évre változó minden termelési helyhez,
minden vágáshoz nagy költséggel alapos jó műutat,
esetleg vasutat vagy víziutat építsünk. A hol a körülmények
megengedik, célszerű a vágásokat csoportosítani, hogy
több évre szolgáló költségesebb út készítése kifizetődjék.
Kívánatos, hogy egy az egész erdőtestet hosszanti irány-
ban végigszelő főútvonalunk legyen, melyről a hova szük-
séges, mellékutak ágazzanak szét.

Hegyes vidéken ne építsünk meredek utakat, hanem
vezessük azt a hegyoldalon inkább nagyobb kerülővel,
de kevésbé meredek helyen, mivel a meredek úton nehéz
a fuvarozás s a meredek utat az eső is könnyebben kimossa.
Nem áll, hogy a rövidebb, de meredek utat rövidebb idő
alatt lehet megtenni, mint az ugyanazon helyre vezető
hosszabb, de kevésbé meredek helyen vezető utat. Előbbi
fárasztóbb s kisebb lépést tehet rajta fölfelé ember, állat.
Lefelé, ha nem veszedelmesen meredek az út, gyorsabban
halad ugyan az állat, de jobban törődik, mint hegynek
felé haladtában.

Erdei utaink hegyes vidéken rendszerint völgyhajlatban
vezetnek a hegyek közé vagy azokon keresztül. Valószínű,
hogy valamikor régen helyenkint már völgyben kezdődött
az út, de több esetben az út használata folytán keletkezett
a vízmosság, majd a völgy. A kerékkötés az erdő gyöjpe
talaját vagy a már meglevő utaknál a megtömődött
felületet felhasogatja, felvágja; az így keletkezett baráz-
dán az eső s hóvíz utat talál és fokozatosan mossa a talajt,
s ha csak valami szilárd dolog, szikla, gyökér stb. rombolá-
sában meg nem gátolja, évről-évre mélyebbé válik a víz-
mosság. Törvény és megyei szabályrendelet már intézkedik
arról, hogy rendes közlekedő utakon a haladó járművek
ne kerékkötéssel, de dörzsfékkal legyenek fékezve. Az erdei
utakra nézve a birtokosoknak kellene szabályrendeletet
alkotni, hogy ne vágassák fel a talajt az ott közlekedő
fuvarosok. A mai viszonyok közt jó szerencséneknek kell
tartanunk, ha egyáltalában kapunk az erdőre fuvarost s
ily újítások csak a normális idők bekövetkeztével lesznek
időszerűek.

Az erdei utak karbantartására az erdőbirtokos évente
jelentékeny összeget fizet ki s az eredmény az, hogy
csak addig jó az út, míg száraz az időjárás; csapadékos

időjárás vagy erős hóolvadáskor, vagy ha az utak sokat vannak használva, rendszerint rosszak.* A rossz uton töri igavonó barmát a fuvaros, romlik szekere, hánja, keveset tud szállítani. Értékesebb lóval, szarvasmarhával nem is tanácsos nekivágni az ily erdei fuvarozásnak, mert könnyen baja történhet az állatnak s a hosszú idő alatt keresett fuvarbér sem fedezi azt a kárt, mely a gazdát az erdei utak rosszasága miatt érheti. Nálunk ezen a téren — sajnos — még sok a kívánnivaló. A szomszéd Ausztriában, Csehország, Tirol és Stájer hegyeiben az erdei utak mintaszerűen vannak karbantartva. Ott minden lehető elkövetnek, hogy a vízmosások képződését megakadályozzák. Náluk nagyobb beese van a földnek, mint nálunk. Ott a közlekedő utak mellé már azért is építenek kőfalat, hogy a mellette levő bevetett területre, zab- vagy burgonya-földre az uton haladó marha ki ne lépjen.

Az úttesten a vízmosás képződését sokszor egészen egyszerű, de elmés módon megtudják akadályozni. Az uton képződő kátyúba egy-egy a hegyével fölfelé irányított luczfenyőágot vagy galyacskát fektetnek s ezt — ha lehet — egy kampós ágacskaival leszorítják vagy kődarabbal lenyomtatják. Az így elhelyezett ág vagy galy a tükkel szembe jövő uti szemetet lomb-, fű-, galytörmeléket felfogja s így a kátyú, melyben a galy fekszik, megtelik; közben kavics vagy föld is sodródik reá.

A víznek az úttesten való összegyűlemlését azzal akadályozhatjuk meg, hogy a kerékesapásból egy nem erős lejtű csatornán a vizet a hegyoldalra oldalt levezetjük. Ez a vízlevezető csatorna nem lehet meredek, mivel ebből is keletkezhetik vízmosás. Ha a víznek levezetése valamely körülmény folytán nem volna lehetséges, például olyan mély utaknál, a hol a magas partok nem engedik a víznek oldalt való levezetését, ott az út partjába felváltva jobbról, majd balról egymástól mintegy 100—200 lépésnyire oly 30—50 vagy több liter űrtartalommal bíró gödröket vájnak, melyekbe a kerékesapásban folydogáló víz egy sekély árkoeska segítségével bevezethető. Az ily gödröknek természetesen annyira félre kell lenni az útból, hogy a jármű bele ne zökkenhessen. A gödrökben összegyűlemlő víz egy része a földbe beivódik s ha onnét ki is ömlik, folyásában már megcsillapodva halad tovább, míg nem oly helyre ér, hol az úttestről egy oldalt vezető árokba lefolyhat.

Lapályos helyen, a hol nincs módunkban a vizet a képződött kátyúból vagy mély kerékesapásból levezetni, az út mellett kétoldalt árkot kell huzatni, az út közepét pedig domborúan feltölteni. Ha követ kaphatunk, az utat alul nagyobb, felül apróbb kővel megrakjuk. Kő hiányában használhatunk esetleg fát az út kirakására.

Az egyik oldalon összegyűlemlő vizet, mely le nem folyhat, kisebb-nagyobb hid alatt a túlsó oldalra átvezethetjük. Ahol az úttesten keresztül gyakran vagy állandóan folyik a víz, ott ezélszerű kellő áteresztő hidakat építeni. Leggazdaságosabb a cementből készült s szakaszokból összeállítható vagy a vasbetonból épített hid. Ezek majdnem örökösök, míg minden más hidat folyton

javítani kell. Tanulságosak a Budapesten és Wienben tartani szokott hadikiállítások, a hol úgy az állandó jellegű, mint az ideiglenes, ezélszerűbbnél ezélszerűbb hidmintákat lehet látni.

A kerékvájt kátyúkat kitölthetjük törött kővel, kavicsos vagy beágyazott fadarabokkal is; sohasem szabad azonban a kátyúban levő vízbe a töltőanyagot belerakni, mivel a kerék kásával gyúrja, morzsolja azt. A vizet először ki kell lapátolni, s úgy kitölteni. A kerékesapásban nem szabad a vizet összegyűlni hagyni, mert a föld ezáltal felázik, s a közlekedő szekerek sárrá gyúrnak. Bármily csekély víz áll is az uton, azt minél előbb le kell onnan vezetni vagy kilapátolni.

Az útba hajló ágak nemcsak kellemetlenek az arra haladónak, de rendszerint kitérítik a járművet az útból, miáltal újabb és újabb kerékesapások keletkeznek. Az úttestre hajló ágakat évente egyszer-kétszer le kell nyesni. Minden az utak alapos elkészítésére fordított költség megtérül az által, hogy erdei termékeinket olcsóbban és gyorsabban tudjuk az erdőből a fogyasztó vagy raktározó helyekre szállítani.

Madár-otthon.

Irta: Bársony István.

A madár a legszabadabb lény a világon, mégis rabbá teszi a fészke, legalább ideig-óráig.

Mindenesetre legalább is addig, a míg a szülői örömök és kötelességek arra kényszerítik a madarat, hogy ehhez az ámbár csak időszakian állandó otthonához minél gyakrabban vissza-visszatérjen; mi több: a költés ideje alatt onnan hetekig alighogy percekre is eltávozni merjen.

A fészekfutók hamarabb válnak újra szabadokká, mint a fészeklakók, mert a míg amazok a tojásból kibujt apró ivadékkal együtt jóformán rögtön is tartózkodási helyet cserélhetnek, addig az utóbbiaknak sokáig kell a fészekből elmozdulni nem bíró fiaikat nevelniök, a míg azok annyira jutnak, hogy tanyájukat ők is elhagyhatják.

A fészeklakók a költőhelyükről rendszerint szárnyon, a fészekfutók pedig lábon távoznak el. Ehhez képest aztán a fészeklakók bátran is fészkelhetnek fákon, odukban, sziklapárkányokon stb., míg a fészekfutók jobbára az anyaföldre vannak utalva vagy más olyan helyre, a honnan a lábukon is továbbállhatnak, a miné a tojásból kibujnak. De valamint fészeklakók is vannak, a melyek a földszínen költenek, úgy a fészekfutók közt szintén akad olyan, a melyik néha-néha inkább fészeklakónak való helyen üti fel sátorfáját. Ilyen például a tókerucza, a mely nemcsak alacsonyabb fatönkön, hanem magas fák tetején levő elhagyott szarka- vagy varjufészkekben is szokott költöni, a honnan azután a fiait le kell hordania.

A fészeklakók a fiaiknak mindaddig a fészekbe hordják a táplálékot, a míg azok annyira meg nem nőnek, hogy már maguk is szárnyra kelhetnek; de még akkor is jó ideig tart, a míg a fiatal ivadék a szülei támogatására szorul, mint hogy előbb meg kell tanulnia a táplálékszerzés módját. A fészekfutók sokkal ügyesebbek. Alighogy a világra

*Ez csak ott áll, a hol az utak nincsenek megfelelően készítve. Szerk.

jöttek, máris fűgék és maguk próbálják élelmüket megszerezni. Anyjuk segít ugyan nekik, de távolról sem olyan túlzott gondoskodással, mint a fészeklakó fajták. Az utóbbiak rendszerint vakon születnek, míg a fészekfutók szeme rögtön nyitva van, a mint a tojásból kibujtak.

A míg a fészeklakók közt sok van, a melyik a régi fészket szereti megtartani s attól csak zaklatás vagy más komoly ok miatt válik meg, addig a fészekfutóknak állandó fészke, a hova a jövő évben is visszatérne, egyáltalában nincsen. A fészeklakók egynémelyikének a fészke szinte művészi alkotás, de mindegyik ad munkát a kis építőmestereknek, a fészekfutók ellenben rendkívül kisigényűek ebben a tekintetben és beérik egy maroknyi fűvel, a mire rátelepszene, sőt akár a pusztai földdel is, ha jó száraz és ha kellő fedezete van a fészek tájékának. Ámbár még ez sem okvetlenül szükséges; hisz a széki csér olyan nyílt helyen költ, hogy igazán csak a mimikri mentheti meg tőle, hogy rögtön rá ne akadjunk.

Ime nagyjából a megkülönböztetések a két főcsoport között. Az már részletkérdés, hogy ezek szerint a csoportok szerint hogyan válnak széjjel az egyes fajok. A fészeklakókhoz sorolandók például általában a nappali orvmadarak; a baglyok, a gébicsek, a varjak, a pintyek, a czinkék, a rigók, a kuszók, a billegetők, a poszáták, a fecskék, a galambok, a gémek, a gólyák, a sirályok stb., míg a fészekfutók a tyukféléből (fácán, fogoly, fűrj, fajd), aztán az úszomadarakból és a futókból kerülnek ki.

Az aprólékos részletezés feladata most már minden egyes fajnak külön megfigyelése a költőhelyek megválasztása és a fészkelés módja, formája tekintetében.

A nappali ragadozók közt például első helyen vannak a sasok, a melyek legtöbbször erős, magas ősfákon költenek, de gyakran sziklapárányokon is. Fészüket évről-évre megtartják, hacsak nyugtalanítva nincsenek; sőt oly konzervatívok, hogy fészken kívül is rendszeren ugyanazt az éjjeli szállást keresik fel valamely magányos nagy fa erős sudárágai között. Legtöbbször egyet, néha kettőt tojnak s fészüket szinte dorongszámba menő faágakból alapozzák, de belül tűrhetően bélelik. Ily fészket bajos is volna minden esztendőben újat összeróni.

A sólymok nagyon szeretik a sziklahasadékokat s a hozzáférhetetlen kőpárányokat; de fán is költenek. A véresék közül a vörösverese városokban is költ magas házak tornyos részeiben, falvak templomtornyáiban stb. Igazi költőtanyája mégis a fa, kivált a hol jegenyefa van, azt kedveli. A kékvérce az ákáczfával is beéri erre a célra s valami nagyon magasra sem kívánczik.

A varjak közül a szürkevarju külön párban marad s magas fán szeret fészkelni; a feketevarju ellenben telepesen fészkel csoportokban, a hol egy-egy fán néha öt-tíz varjufészke is van. Ezek a fészkelőhelyüket szintén állandóan szeretik megtartani. A csóka az odvas fát szereti s oduban legszívesebben költ; városba is könnyen beszkik; a szarka éppen nem fészkel magasan, de mindig csak fán; sokkal vadabb, semhogy a városi zajt megszokhatná. A holló mindig csak magányos erdők ősfáin költ, jó magasan.

A fészeklakók legnagyobb tömegét az úgynevezett

éneklőmadarak adják, a melyek közt ismét a legtöbben a bokros, cserjés, bozótos helyeket keresik, a mikor fészkelnek. De vannak köztük odukedvelők is.

A gébics-félék közül a «töviszűrő» majd mindig bokorban költ, néha elég alacsonyban; de van rá eset, hogy fára fészkel. Az őrgébics fészkelőhelye mindig elég magas, tehát fán van. Amaz kivált kertek, ligetek, erdőszélek bokrai közt, emez az utakat szegélyező fasorokban költ.

A pintyek közül a háziverének mindenütt jó, akár a feckefészkekben, akár az eresz alatt, akár a fa odvában, akár a gólyafészkek bordái között; a mezei veréb lehetőleg odut keres és ott költ. A tengelicze a ligetet, a gyümölcsöt, a kert vidékét szereti; fákon költ, de gyakran olyan alacsonyban, hogy a kezünkkel elérhetjük. A kenderike a bokrot keresi s a legsűrűbb helyeket választja fészkelésre. A pintyóke lakóhelye az erdő; fészket nem galyak közé, hanem vastag ágakra rakja, hogy olyan a rajzuk ahulról nézve, mintha göcs volna a faágon. A rigók egynémelyike a földön költ s köztük a legremekebb, a *fülemüle*,* szintén szereti a pusztai földet vagy az egészen alacsony bokrot erre a célra. A sárgarigó, a melyet viszont a tudományos összehasonlítás a varjak közé sorol, csakis a magas, sőt igen magas fákat választja költőtanyájának. A jegenyefa, a nagy tapoly-nyár, a magas hárs, a vén ákác a legkedvesebb fészkelőfái. Egy másik rigóféle: a kerti rozsdafarkú (*Ruticilla phoenicurus*) viszont különösen odukedvelő s a fészkelőcélra kiakasztott házikót is szívesen elfogadja.

A bubosbanka (varjuféle) oduban költ, a szalakóta szintén; a seregély is odukedvelő, valamint a harkályok is mindannyian. Hogy a kakuk milyen elveket követ, azt mindenki tudja. Ő azt tartja, hogy minek fészkeljen addig, a míg más madár elvégzi helyette ezt a munkát.

A pacsirta a földön költ; a czinke fán s oduban, de a függőczinke remek építménye külön művészi munka. Épp ily érdekes a nádírigó fészke, a mely egy pár nádszálhoz van kötve-fűzve, lazán, hogy a szélnek engedhessen, csúszkálhasson a fészek s le ne szakadjon a merev megkötöttség folytán.

A barkósczinke olyan fészket épít az aszott; száraz nád közé, hogy ember legyen, a ki felfedezi a benne ülő anyamadárral együtt, a melynek a színe rendkívül mimikris és éppen olyan, mint a száraz nádé.

A poszáták a bokor lakói; köztük a legszebben éneklő «barátfülemüle» a sűrűbb rózsabokrot s az orgonabokrot kedveli legjobban.

A kecskefejő (*Caprimulgus*) a földön költ; a molnárfecske (*Chelidonaria urbica*) rendszerint telepesen, egymáshoz ragasztott fészkekben, az ereszek alatt.

A galambfélék közül az erdei kékgalamb oduban költ, az őr vősgalamb ligetes helyeken, kertekben, de erdőben is költ szabadon rakott fészkekben; míg a gerlicze a vágás fiatal fáira rakja a fészket legszívesebben, de kerti fákon is költ.

A házigólyát mindenki ismeri. Egészen más a sokkalta vadabb feketególya, a mely elhagyott mocsárterületek szigetségein fákon szeret fészkelni, ágakból rakott fészket

* A fülemüle tudniillik rigófaj.

készít, a mit különben néha a házigolya is megtesz, ha az udvara környékén vagy a tanya területén, a hol lakik, megfelelő fát talál. Persze erős, nagy fának kell annak lennie, alkalmas ágakkal.

A gémelek egy része fán költ, még pedig telepesen, sokadmagukkal együtt. Az éjjeligém (a bakesó) és a szürkegém különösen szereti ezt. A vörösgém inkább a nádasha húzódik, a bölömbika szintén.

A tyúkfélék a földön költenek; a fázán a legváltozatosabb helyeken, kivált erdei réteken, de vetésben is, aztán vágásokban, sőt nádas környéken is, ha partosabb talajra fészkelhet. A fogoly a vetésben, a réteken, a lóherésekben, a gázosokban fészkel; a fűrj a kaszálókon és a vetésben; a haris a réteken. A tuzok a nagy kaszálók buja fűvében lapul meg a fészken, vagy a vetésben.

Az úszók közül a vadruccák a zombékosokban, sásas-és-és helyeken költenek. De a tőkerucza néha fán is, amint már említettem. A vadlud (nálunk csak a nagy tőkelud költ) a nagy nádasok félreeső pontjain lakik; a daru is ott szeret legjobban s nehogy fészkelőhelyét elárulja, rendszerint messzire száll be s lábán közeledik a fészkehez. A komoránok is fákön fészkelnek.

Mindannyian megegyeznek abban, hogy a fészkelés és a szaporítás ideje a tavasz és a nyár eleje, hogy a fiatal ivadéknak még legyen ideje őszig, télig, a kellő kifejlődésre és megerősödéssel. Utolsó köztük a méhészmadar, a mely csak május közepe táján érkezik hozzánk és partos helyeken, földbe vájt lyukakban költ.

Ősz felé ázután már minden fészek üres; a fészekfutók rá sem ismernének arra a helyre, a hol kikeltek, úgy megváltozik ott a terep; néhol fekete szántás, néhol kopár mezőség váltja fel a tavaszi bujaságot. De a hol a fészek meg is maradhatott a fán, a bokron: elhagyatva pusztul, korhad; abban már senki sem lakik. A legtöbbje végképpen szétzüllyk, de a melyeknek még lesz is új rendeltetése: várnia kell a jövő tavaszig, a mikor aztán újra tatarozzák, kijavítják s hasznát vehetik.

Gazdasági tanácsadó.

Miből táplálkoznak a növények. A növények gyökereik segítségével táplálkoznak, s csak ott adhatnak nagy termést, a hol bőséges mennyiségű tápláló anyagot találnak a talajban. Azért kell gazdáinknak jól trágyázni, hogy belejuttassák a talajba az istálló és műtrágyák segítségével azokat a tápláló anyagokat, a melyeket a növények fejlődésük közben gyökereik segítségével onnét elvonnak. Képződnek ugyan magában a talajban is ilyen növényi tápláló anyagok, azonban olyan csekély mennyiségben, hogy az a növény táplálkozására egyáltalán nem elégséges. Ez az oka, hogy ha nem trágyázzuk talajunkat, annak termőképessége évről-évre csökken, s végre teljesen megszűnik. Azokat a tápláló anyagokat, melyeket szervezetének felépítéséhez a növény legnagyobb mennyiségben igényel, légeny (nitrogén), foszforsav, káli és mész név alatt ismerjük.

A légeny gáznemű alakját (nitrogén) mindenki ismeri

arról a bűzősségéről, a melyet az istállóban tapasztalunk és a mely szemünket is csipi. Igen sok légenyt tartalmaz az istállótrágya, a mely a talaj vizében feloldódik és a gyökereken keresztül a növény testébe jut, s táplálja, növeszti azt. Főleg a növény levelzetét fejleszti, tehát a légenydús talajokban (völgyek, régi szérűskertek, túltrágyázott földek stb.) buján fejlesztik a növényt, de erőtlenné, megdőltté teszik, mikor is az nem hoz nagy termést, mert a légenynek a magképződésnél kevésbé fontos a szerepe.

A foszforsavat is mindenki ismeri, a régi gyufák fejről, a melyet, ha kénsavval keverve vízben oldhatóvá teszünk, kitűnő tápláléka lesz a növénynek, a hol főleg a magképződés céljából jut igen fontos szerepe. A foszforsavban szegény talaj nem adhat nagy termést. Pedig a magyarországi talajok foszforsavban kivétel nélkül szegények, mert az istállótrágyában is kevés a foszfor.

A kálit is ismerjük, hiszen a fahamuban nagyon sok van belőle. Úgy a mag, mint a növények szárképződésénél fontos szerepe van, bár kötött talajokon, s az istállótrágyában rendszerint elég van belőle jelen. Egyedül a homoktalajok szenvednek nálunk nagyobb kálihiányban, miért is mesterséges káliitrágyát homokos talajokon okvetlenül alkalmazni kell.

A meszet is ismeri mindenki, mint a növénynek nagyon fontos táplálóanyagát, a növény a meszet úgy a szár mint a levél és a magrészek képződésére használja, de miután a mész a magyarországi talajokban többnyire elegendő mennyiségben van jelen, a gazdának meszet trágyául alkalmazni alig szükséges.

Az említett négyféle növényi táplálóanyagok a talaj vizében feloldódnak és oldott állapotban jutnak aztán a növény testébe, a hol lerakódnak és annak növekedését eredményezik.

Ha ezeket a növényi tápszereket bővebb mennyiségben juttatjuk a talajba, akkor a növény is nagyobb termést fog adni, de ha közülök csak egy is hiányzik, vagy egyikből is aránytalanul kevés van a talajban, akkor a termés sem lesz nagy, dacára annak, hogy a másik háromból sok van a talajban, mert a növény csak arányos mennyiségeket vesz fel ezekből a tápláló anyagokból, s így termésének nagysága mindig a talajban legkevesebb mennyiségben található növényi tápláló anyaghoz alkalmazkodik. Ha pl. kevés van az egyikből, kicsiny lesz a termés, mert az egyik tápszere hiánya miatt a másik háromból sem tud sokat felvenni.

Ha az istállótrágyában nincs elegendő mennyiségű táplálóanyag, úgy azt műtrágyákkal kell pótolni. Gy. K.

A baromfiak téli elhelyezéséről. Az év valamennyi időszaka között a tél a legnem szívesebben látott vendége a baromfitenyésztőknek; ezért most, a mikor a tél már rohamlépésekben közeledik, egyik-másik olyan munkára akarjuk tenyésztőinket figyelmeztetni, a melyeket még okvetlenül a hidegebb idő beálltaig el kell végezniök, ha csak állományukat nem akarják a végromlásnak kiténni.

A tél hirtelen beállta különösen azokat a tenyésztőinket érinti kellemetlenül, a kik nagyobb számú, késői keltetésű csibécskéikkel rendelkeznek, nem azért, mintha ezek a felfejlettségű csibék erejüknel fogva nem lennének képesek a zordabb időnek annyira ellenállni, mint a fejlettebbek, hanem azért, mivel a késői keltetésű csibék a rendes időszagnál később esnek bele a vedlésbe s így a tél beállta előtt nem lesznek még azon túl, úgy hogy a legtöbb esetben a hirtelen máról holnapra beálló hidegebb időjárás teljesen készületlenül éri őket.

A kisgazdák, a mint a hidegebb idő beáll, állományukat tekintet nélkül arra, vajjon átestek-e a vedlésen vagy nem szarvasmarhaistállójukban helyezik el. Igaz, hogy addig a míg a tyúkok a meleg istállóban tartózkodnak a körülményekhez képest elég jól fogják magukat érezni, csak hogy a báromfi állandóan, egész nap nem fog az istállóban maradni; már pedig a mint az ilyen báromfi az istállót elhagyja, azt fogjuk látni, hogy a nagy hőmérsékletkülönbség folytán fázósan csoportokba verődve, tanács-talanul fognak félreeső helyeken álldogálni. Az istállónak a mellett, hogy túlmelegek, a hiányos szellőztetők folytán még az a nagy hátrányuk is van, hogy igen párateltek; ez a pára tudvalevőleg vízcseppek alakjában nemcsak a hidegebb falakra, hanem a mennyezetre is lecsapódik, illetőleg utóbbi helyről azután az állatok tollazatára hull; már most magától értetődik, hogy ha az ilyen átmedvesedett tollazatú báromfi a hidegbe kimegy, át is fog hűlni, a mely áthűlés azután a legtöbbre végzetes is lesz.

Az okszerű báromfitenyésztésnek egyik feltétele éppen abban rejlik, hogy a báromfi edzett legyen, tekintet nélkül a fajtára; ennek meg első követelménye, a nem túlmeleg ól. Természetesen az edzést már a csibekortól kell megkezdeni; ha azután az edzés ezen kortól kezdve generációkon át fokozatosan történik, akkor a kényesebb külföldi fajták is oly edzettek lesznek, mint akár a hazai parlagi báromfi.

Magától értetődik, hogy a téli etetésnek intenzívebbnek kell lennie, mint a nyárinak, mivel még hótalan enyhe téli időben sem lesz képes a báromfi annyi eleséget kapargalással összegyűjteni, mint nyáron, mert ezen évszakban a rovarok és véglények a föld mélyebb rétegeiben téli álmukat alusszák; másrészt télen a táplálék egyik jelentékeny része a test hőmérsékletének felhasználására fordíttatik.

A báromfiólat október vagy november hónapokban — a hidegebb időjárás beálltaig — okvetlenül suroltassuk ki alaposan forró luggal és a falakat belülről kevés lysolnak hozzáadása mellett meszeltessük ki. Az ól padozatát meg ásassuk fel és az ürülékkel átittatott homokot vitessük ki a komposzttelepre és annak helyét szórjuk fel rostált homok és kevés égetett mész keverékével. Égetett meszet azért ajánlatos a homok közé keverni, mert az égetett mész ama tulajdonságánál fogva, hogy a levegőben lévő vízpárakat magába szívja, az ólat némileg szárazon fogja tartani. Állíttassunk az ólba egynéhány finom homok és kevés égetett mésszel töltött lapos kis faládécskát is, hogy a báromfinak homokfürdője is le-

gyen. Az ól külső falait, hogy az túlhideg ne legyen, célszerű szintén még a hidegebb idő beálltaig — a míg a föld nincsen megfagyva — jól fölprózzott földdel körülbelül az ól félmagasságáig körülvenni; azért ajánljuk a földet, mert a trágya túlmeleg és ennelfogva az állatok csak úgy el lesznek ezáltal kényeztetve, mint a szarvasmarhaistállóban lévőek. Továbbá a trágyával körülvevett ól épen a trágya erős hőképzése folytán erősen páradús lesz, a mely párák az állatok tollazatára csapódnak, úgy a mint azt már az előbb említettük.

A báromfinak edzésére igen jótékony hatása van a kaparóhelyiségnek, mivel az abban tartózkodó báromfi daczára annak, hogy a szélről, hótól és esőtől védve van, mégis a szabad levegőn tartózkodhatik.

A tenyésztőknek már most kell a fentiekről gondoskodniok, ha a közelgő hidegebb időjárást minden veszedelem nélkül állományukkal át akarják telelni.

Bászeli Elek.

Különfélék.

Az állandóan alkalmazott havibéresek és napibéresek családi pótléka. Lapunk mai számában a «Hivatalos közlemények» című rovatban közöljük a m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak 1917. évi 51,127. eln. számú körrendeletét, a mely szerint a családi pótlékra vonatkozó 1912. évi XXXV. t.-cz. hatálya az állandóan alkalmazott havibéresekre és napibéresekre is kiterjesztetik. A körrendeletből láthatjuk, hogy az állandóan alkalmazott havibéresek és napibéresek csak egy évi jó szolgálat után tarthatnak igényt családi pótlékra, tekintet nélkül arra, hogy évi fizetést, zsoldot, havidíjat, havibért, vagy napi-bért élveznek-e és hogy állandó alkalmazottaknak csupán azok nem tekinthetők, a kik kifejezetten csak bizonyos meghatározott időre, vagy csak átmeneti szolgálattételre, illetőleg valamely munkálatnak befejeztéig vétetnek alkalmazásba.

Önként értetik, hogy a földművelésügyi miniszter úrnak 1912. évi 8235. eln. szám alatt ez ügyben kiadott körrendelete, a mely szerint a napibéreseknek családi pótlék nem jár, a fentebbi körrendelettel hatályon kívül helyezettnek tekintendő.

Halálozás. Véssei Ferencz nyug. kir. erdőfelügyelő szeptember hó 18-án, életének 69. évében Máramaros-szigeten,

Briestyanszky Endre nyug. m. kir. erdőtanácsos szeptember hó 16-án Szegeden,

Erdődi Rajmond, a földművelésügyi miniszteriumba szolgálattételre beosztott m. kir. főerdőőr, munkás és tevékeny életének 66. évében Budapesten meghalt.

Sörét beszerzése. Hogy a vadászok minél gyorsabban és minél nagyobb általánosságban juthassanak söréthez, a földművelésügyi miniszter gondoskodott arról, hogy részben fővárosi, részben vidéki szakmabeli kereskedők útján hét vagon felerészben tízes és felerészben tizen-

kettes számú ólomsörét legyen szétosztható. Sörétet csak vadászjegy vagy erdészeti eskübizonyítvány ellenében lehet vásárolni. A sörétnek ára Budapesten kilogrammonként négy korona harminczöt fillér, vidéken négy korona ötven fillér. Az érdeklődő vadászközönség a sörétfosztás ügyében forduljon az illetékes főispánhoz.

Hírek a hadbavonult kincstári erdőtisztekről. Szepesy Artur m. kir. erdőmérnök, m. kir. tart. honvédfőhadnagy a koronás arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján.

Hivatalos közlemények.

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter.

51,127/I. A. 3. eln. szám.

Körrendelet.

Valamennyi magyar- és horvát-szlavonországi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak, a m. kir. állami erdőhivataloknak, a besztezei m. kir. erdőigazgatóságnak és a magyar kir. erdőéri szakiskoláknak.

(Az állandóan alkalmazott havibéresék és napibéresék családi pótléka illetőleg a családi pótlékot helyettesítő rendkívüli évi segélye ügyében.)

Mivel a családi pótlékról szóló 1912. évi XXXV. t.-cz. 2. § második csoportjának 8. pontja alatt felsorolt alkalmazottak közé — a cselédek, napszamosok, munkások és munkásnők, valamint az ezekhez hasonló minőségben alkalmazottak kivételével — az államnak, a vármegyéknek és a m. kir. államvasutaknak összes *állandó alkalmazottjai* odatartoznak és pedig tekintet nélkül arra, hogy évi fizetést, zsoldot, havidíjat, havibért vagy napibért élveznek, továbbá mivel a törvény 5. §-ából kitűnik, hogy *állandó alkalmazottaknak* csupán azok nem tekinthetők, a kik kifejezetten csak bizonyos meghatározott időre, vagy csak átmeneti szolgálattételre, illetőleg valamely munkálatnak befejezéséig vétetnek alkalmazásba és hogy a 2. § második csoport 8. pontjában említett alkalmazottak családi pótlékre csak egy évi jó szolgálat után tarthatnak igényt; s végül mivel az államerdészet szolgálatában számos olyan állandóan alkalmazott havibéres és napibéres lehet (mint pl. a napibérrel felfogadott hivatalszolgák, tekintet nélkül arra, hogy napibérük milyen rovaton irányoztatik elő és számoltatik el, továbbá a póterdőőrök, éjjeliőrök, esemetekerti-őrök, tűz-őrök, útkaparók, gátőrök, napibéres segéderdőőrök, tápintézeti felvigyázónő, tápintézeti házvezetőnő, mozdonyvezető, gépész, szerkovács, géplakatos szerelő, vasuti fűtő, fékező, gépapoló, vadőr stb. stb.) a kinek a fentiek értelmében családi pótlékre, valamint az ezt helyettesítő rendkívüli évi segélyre igénye van: ennél fogva utasítom a czímet, hogy *azonnal* állapítsa meg, hogy a kerületében alkalmazott összes havibéresék és napibéresék közül kik tekinthetők *állandó alkalmazottaknak* és mint ilyenek

kik tartoznak az 1912. évi XXXV. t.-cz. 2. § második csoport 8. pontja alatt felsorolt alkalmazottak közé s ennek megállapítása után, az illetőknek a nekik járó családi pótlékot és illetőleg a családi pótlékot helyettesítő rendkívüli évi segélyt 1917. évi július hó 1-től kezdve utólagos naptári negyedévi részletekben az ez ügyben kiadott rendeletek értelmében azonnal utalványozza ki.

(*Ad állami erdőhivatalok és erdőéri szakiskolák*) illetőleg az utalványozás végett ide szabályszerűen előterjesztést tegyen.

Budapest, 1917. évi augusztus hó 14-én.

Mezőssy.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(*Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.*)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Ritter Károly* főerdőtanácsosnak, saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és hasznos szolgálatai elismerésül, Ferencz József-rendem tisztikeresztjét adományozom.

Kelt, Reichenauban, 1917. évi augusztus hó 24-én.

Károly s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *dr. Huszár Lajos* breznóbányai m. kir. kincstári erdészeti orvost kinevezte a IX. fizetési osztályba.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Simonfy Ákos* kir. alerdőfelügyelőt az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatához való átsorozása mellett főerdőmérnöki minőségben áthelyezte a kolozsvári állami erdőhivatal kerületébe, Bánffyhungyadra s ideiglenesen megbízta a bánffyhungyadi m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Rakssányi Győző* kir. erdőmérnökgyakornokot Vinkoveciről Zagrebbe.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a sašaki kir. erdőhivatal kerületében *Calic József* kir. főerdőőrt, a besztezebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében pedig *Pittner György* m. kir. erdőőrt nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Novák György* m. kir. főerdőmérnököt Németlipcséről a besztezei m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Dombhátra (az ilvai m.-kir. erdőgondnokság vezetőjéül), továbbá *Zseleznyák Péter* m. kir. erdőmérnököt Turócszentmártonból ugyancsak a besztezei m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Óradnára (a szamosvölgyi felső m. kir. erdőgondnokság vezetőjéül), végül *Paczner Károly* m. kir. segéderdőmérnököt Besztezezéről az alsókubini m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Turócszentmártonba.

*

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke a szolgálat érdekében *Bevelaqua János* m. kir. főerdőőrt Irtványosról Gyökösre, *Rottáry János* m. kir. segéderdőőrt a selmecbányai m. kir. erdőgondnokságtól (irodai szolgálat) Irtványosra, *Braseny Károly* m. kir. erdőlegényt Madarasaljáról Alsóhámorba és *Dobry Ferencz* m. kir. erdőlegényt Gyökösről Madarasaljára helyezte át.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1917 évi szeptember hónapban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

König János eb. 2. —, Rózahegy város hd. 15.25, ifj. Fankovich József 1.20, Besztercezi erdőig. 87.55, Lódrits Antal —.40 fill., Liptóújvári főerdőhiv. hd. 25. —, Gróf Hadik urad. hd. 25.60, Kecskemét város hd. 9.20.

1 koronát fizetett: Majtényi János.

2 koronát fizettek: Horváth János, Milenkovich Tamás, Boross József, Pomffy János, Mészáros Ágoston.

4 koronát fizettek: Szacsó József, Szabó József, Szolák János, Szücs Dénes, Sirgej István.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobbarányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

K. M. 1. A felmentések hatályon kívül helyezése nincs a korhoz kötve.

2. Az államerdészeti alkalmazottak a népfelkelti törvény értelmében a népfelkelti tényleges szolgálat alól mentesek; ezt a felettes hivatal állapítja meg.

3. Ha a bevonult erdőlegény három évi tényleges katonai szolgálatának már megelőzőleg eleget tett, úgy családja megkapja a teljes fizetést és mellékjándóságokat; ha azonban tényleges katonai szolgálatának még nem tett eleget, úgy csak a bevonulás első nyolcz hetére járnak az illetmények.

4. Az 50 fillért a lapjára bevételztük.

M. J. A Béky-féle számtan már sehol sem kapható, mivel teljesen elfogyott. Az erdőéri szakiskolákban litografiából tanítják most a számtant. Forduljon a vadászérdői m. kir. erdőéri szakiskolához (Temesvár 3) onnan talán küldenek önnek ilyet.

N. J. A lapunk előbbi számában közölt 116,879/1917. F. M. számú körrendelet értelmében a ruhabeszerzési segélyre igénye van.

László. A fenti üzenet önnek is szól.

K. S. A fentebb említett körrendelet értelmében az üzemi szolgálatot teljesítő napibéreseknak is jár a ruhabeszerzési segély.

K. L. 1. Betegsége tartamára díjazásra nem tarthat ugyan igényt, de ha hitelesen igazolja, hogy tényleg beteg volt és csupán betegség okából nem teljesített, illetőleg nem teljesíthetett szolgálatot, úgy méltánylást érdemlő körülménynek fenforgása esetén, felettes hivatala útján a miniszteriumhoz benyújtandó kérvényre, a miniszterium a járandóságokat a betegség kezdetétől számítandó húsz hétre engedélyezni szokta.

2. Az 1916. évi 104,360 eln. számú körrendelet 7. d) pontja értelmében azoknak, a kik bármely okból illetményt egyáltalán nem élveznek, háborús segélyre nincs igényük. De a 8. γ) pont értelmében az újbóli szolgálatbalépést követő hó 1-től kezdve a háborús segélyt ezek részére is ki kell utalványozni.

Kó. M. 1. Ha hiteles okmányokkal igazolni tudja, hogy fegyveres (harctéri) szolgálatra alkalmatlanná vált és csak helyi szolgálatot tud teljesíteni, úgy felettes hivatala útján kérheti a felmentését. Rendelet erre nézve nincs, de a harctéri szolgálatra alkalmatlanokat — ha a katonaságnál egyébként nélkülözhetők — fel szokták menteni.

2. A címszalag kiigazítása iránt intézkedtünk.

H. I. A m. kir. miniszteriumnak 1917. évi 3000. M. E. számú rendelet, mely az állami és vármegyei tisztviselők, altisztek és szolgák magasabb összegű fizetés természetével bíró illetményekre igényt adó szolgálati (várazozási) idejének újabb szabályozása ügyében adatott ki, a kincstári erdészeti altisztekre és szolgákra is vonatkozik, de csak azokra, a kik az 1914/15. évi állami költségvetés mellékletét képező kimutatásban a részletes kimutatások között levő «állami altisztek rendszeres illetményekkel», valamint «állami hivataloszolók rendszeres illetményekkel» felírású kimutatásokban felvannak véve. Az első

csoportba tartoznak a főerdőőrök, famesterek és erdőőrök, a második csoportba pedig a rendes hivataloszolók.

Az állami altiszteknél (vagyis a főerdőőröknél, famestereknél és erdőőröknél), valamint a szolgáknál az a szolgálati idő, amely magasabb összegű fizetés természetével bíró illetményekre ad igényt, 1917. évi július hó 1-től kezdve *kizárólag a jövőre nézve* három-három évben állapítatik meg olyképen, hogy az 1917. évi július hó 1-én már alkalmazásban állott állami altiszteknél és szolgáknál a 3—3 éves várazozási idő csak attól a naptól kezdve számítható, amely naptól kezdve az illető altiszt vagy szolga részére olyan összegű fizetés természetével bíró illetmények folyósítottak, a milyen összegű illetményekre 1917. évi július hó 1-én igénye volt. Vagyis röviden, az altisztek és szolgák abban a fizetési fokozatban, a melyben 1917. évi július hó 1-én voltak, csak három évig maradnak s ezentúl három évenként lépnek elő.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

29 éves, róm. kath., hadmentes, szakvizsgázott erdőőr, ki magyarul és tótul tud, állást óhajtott változtatni. — Címe: Kagyerják Gyula — Püspökhatvan (Pest megye). (12.)

Jó bizonyítvánnyal rendelkező, szakvizsgázott, 28 éves, hadmentes, kilencz évi gyakorlattal bíró h. főerdőőr állást keres. — Címe a szerkesztőségénél megtehető. (13.)

Állást keres 23 éves, nőtlen, katonaságtól elbocsátott egyén, ki az erdőéri szakiskola két éves tanfolyamát sikeresen végezte, az erdészetenél és vadászatnál előforduló összes munkálatokban jártas és az angol módra berendezett mesterséges fácszántenyésztést kitűnően érti. — Címe a szerkesztőségénél megtehető. (14.)

31 éves, ref., nőtlen, hadmentes, jól szakvizsgázott erdőőr, teljes ellátás és némi fizetéssel uradalomnál erdőéri, vagy irodai állást keres. Csak magyarul tud. Címe a szerkesztőségénél megtehető. (15.)

17 éves fiatalember, négy hónapi gyakorlattal, erdészeti irodába, vagy erdőlegénynek ajánlkozik. Címe: Tankovich József — Bonyhád (Sándor-út 240. szám) Tolna megye. (16.)

HIRDETÉSEK

Mézet, viaszot, sonkolyt állandóan a legmagasabb napi áron vásárol a «Méh» a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utca 33/c. Árajánlattal egyidőben minta is küldendő. (i.v.s.)

Alulírott hivatalnál több erdőőr talál alkalmazást. A tót nyelv ismerete megkívántatik. A bizonyítványok egyszerű másolataival ellátott kérvények alanti címre küldendők. Popper Hermína bárónő erdőhivatala, Vágváralja. (2. II. 2.)

Hirdetmény. A faértékesítő hivatal a fa- és faszénkészletekben 1917. évi június hó 15-től 1917. évi szeptember hó 30-ig beállott változásoknak az 1851/1917. M. E. számú rendelet alapján való bejelentésére szol-

gáló «Jegyzék» nyomtatványokból és az 1917. évi szeptember hó 30-án meglevő fa-és faszénkészletek részletes bejelentésére szükséges «Bejelentő-lap» nyomtatványokból a törvényhatósági joggal felruházott városok címére, valamint a vármegyék alispánjai útján a járási főszolgabírók és a rendezett tanácsú városok polgármesterei címére nagyobb készleteket küldetett, oly célból, hogy a szükséges nyomtatványpéldányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek díjtalanul bocsássák rendelkezésre.

Amennyiben ezen szétküldött nyomtatványmennyiség az eziránti szükségletet nem fedezné, a «Jegyzék»-nyomtatvány a faértékesítő hivatalnál, a bejelentő nyomtatvány pedig a Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.-nál (Budapest, V., Honvéd-utca) beszerezhetők.

Megjegyzni a hivatal, hogy ez a nyomtatvány nem azonos az 1851/1917. M. E. számú rendelettel kiadott jegyzéknyomtatvánnyal, amely csak a kicsinyben való árusításra vonatkozik. A kicsinyben való árusításra vonatkozó jegyzékek betérjesztését a faértékesítő hivatal ezuttal nem kívánja.

Budapest, 1917. évi szeptember hó 16-án.

s.) *Faértékesítő Hivatal.*

Erdőőri állás üresedett meg a jászóvári prépostság jászói erdőgondnokságában. Pályázni óhajtó 40 évnél fiatalabb, róm. kath. vallású, szakvizsgázott, egészséges, megbízható egyének felvilágosítást nyerhetnek a prépostság erdőhivatalánál, Jászón. (4.)

7621/1917. szám.

Hirdetmény. Kötegelt fenyő fűrészhulladék tűzifa, ugyanilyen valamint ürköbméterekben kirakott hasábos és gömbölyű fenyő cellulosefa eladása vasúti kocsikba rakva.

A Szászrégen vasúti állomása mellett fekvő herbusi fatelepen készletezett 8 kocsirakomány kötegelt fenyőfűrész hulladék tűzifa, 5 kocsirakomány kötegelt fenyőfűrész hulladék cellulosefa, 540 ürm³ részben hasábos, részben gömbölyű 1 és 2 m. hosszú fenyő cellulosefa egy-egy eladási csoportban zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatik.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi október hó 30-án délután 1 óráig a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz benyújtandók, ahol azok vasárnap délelőtt 11 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az árverési feltételek, a kikiáltási árakat és a leteendő bánatpénzeket feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték alulírt erdőigazgatóságnál díjmentesen beszerezhetők.

Kolozsvár, 1917. évi október hó 3-án.

(5.) *M. kir. Erdőigazgatóság*

Szakképzett nagy gyakorlattal bíró nyugdíjas, erőteljes józanéletű m. kir. főerdőőr nagyobb uradalomnál állást keres. Az állást bármikor elfoglalhatom. Cím: Vojnárovszky Ágost m. kir. főerdőőr. Alsóhámor, Bars m. (6. III. 1.)

Irodai erdőőri állás az aluljelzett hivatalnál üresedésben van.

Telki, u. p. Páty, 1917. okt. 2.

(7.) *Kir. közalap. Erdőgondnokság.*

3868/1917. szám.

Termelt III-ad rangú tölgy vasúti talpfa eladása. A lippai m. kir. főerdőhivatal részéről 509 drb III-ad rangú M.Á.V. szabványú tölgy vasúti talpfa, zárt

írásbeli ajánlatok útján, nyilvános versenytárgyaláson fog eladatni.

Az ajánlatok 1917. évi október hónap 29-én déli 12 óráig nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, ahol azok október hó 30-án délelőtt 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

A készletek csoportosítását, valamint a kikiáltási árakat és bánatpénzt feltüntető kimutatás, árverési — egyszersmind szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a m. kir. főerdőhivatalnál Lippa (Temes megye) díjtalanul szerezhetők be.

Lippa, 1917. évi szeptember hónap.

(11.) *M. kir. Főerdőhivatal.*

7888/1917. szám.

Hirdetmény. Bükkfa-fűrészárú eladás vasúti kocsikba rakva. A Szászrégen vasúti állomása mellett fekvő herbusi fűrésztelepen 338 m³ részben gőzölt, részben gőzöletlen bükkfa-fűrészárú, 7 (hét) eladási csoportban, zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatik.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi november hó 2-án, délutáni 1 óráig a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz benyújtandók, ahol azok másnap délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az árverési feltételek, a részletes adatokat feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték alulírt erdőigazgatóságnál díjmentesen beszerezhetők.

Kolozsvár, 1917. évi október hó 4-én.

(8.) *M. kir. Erdőigazgatóság.*

Pályázati hirdetmény. Rajecz község (Trencsén vármegye) volt censualis erdőbirtokosságánál megüresedett erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állással egybekötött javadalmazás: egyezer (1000) korona fizetés, természetbeni lakás, 4 öl puhafa tűzifa, 1 kat. hold szántóhasználat, 4 drb szarvasmarha- és 2 drb sertéstartás, faeladások alkalmával 4 fillér tőpénz, végül erdősítéseknel és a m. kir. járási erdőgondnoksághoz való hivatalos utazások alkalmával szabályszerű napidíj.

Pályázók felhivatnak, hogy erdőőri szakvizsgái, szolgálati és orvosi bizonyítványaikkal, továbbá születési anyakönyvi kivonattal, valamint családi állapotukat, katonakötelezettségüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényeiket 1917. évi október hó 31-ig alulírottánál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Az állás f. é. december hó 1-én elfoglalandó.

Rajecz, 1917. évi október hó 7-én.

(9.) *Kada József, censualis elnök.*

3485/1917. szám.

Termelt luczkéreg eladás. A liptóújvári főerdőhivatal a f. év tavaszán a likavai és oszadai erdőgondnokságok által kitermelt és Rózsahegyre a «Schlachta»-féle cserpajtákba beraktározott 1308 q luczkéreg 1917. évi november hó 6-án d. e. 10 órakor Liptóújvárott a főerdőhivatal hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján, két csoportba megosztva, eladja.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi november hó 5-én délután 6 óráig nyújtandók be Liptóújváron a m. kir. főerdőhivatalnál.

A csoportok beosztására vonatkozó adatok, az árverési és szerződési feltételek, valamint az ajánlati űrlap és boríték a liptóújvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Liptóújvár, 1917. évi október hó 8.

(10.) *A m. kir. Főerdőhivatal.*